

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0217U001549

Державний реєстраційний номер: 0112U002183

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-02-2017

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Механізми функціонування прісноводних екосистем та адаптації гідробіонтів за дії абіотичних і біотичних факторів в умовах глобальних кліматичних змін".

Початок етапу: 01.2012

Закінчення етапу: 12.2016

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Інститут гідробіології НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417029

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: (044) 419-39-81, **Факс:** (044) 418-22-32

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія наук

Код за ЄДРПОУ: 02033333

Місцезнаходження: вул. Володимирська, 54, м. Київ, Київ, 01601, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: (044) 234-32-43

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6541030

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 9704.09
--

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

"Механізми функціонування прісноводних екосистем та адаптації гідробіонтів за дії абіотичних і біотичних факторів в умовах глобальних кліматичних змін".

Назва роботи англійською:

"Mechanisms of functioning of freshwater ecosystems and adaptation of aquatic organisms to the effects of abiotic and biotic factors in a global climate changes conditions"

Реферат українською:

На прикладі екосистем водойм та водотоків басейнів р. Прип'ять та Київського водосховища встановлено різнорівневі перебудови в структурно-функціональних характеристиках біоценозів, зумовлені трансформацією абіотичних та біотичних складових внаслідок глобальних та регіональних кліматичних змін. Вперше у водосховищах Дніпра виявлене поширення 18 чужорідних видів мікроводоростей, 25 видів безхребетних тварин і 15 видів риб за впливу кліматичних змін різного масштабу. На основі дослідження закономірностей структурно-функціональних перебудов у прісноводних екосистемах різного типу, які стосуються зміни гідрофізичних, гідрохімічних та гідробіологічних показників, зокрема - підвищення температури водного середовища, мінералізації, поширення інвазійних видів гідробіонтів - запропоновано прогностичні значення референційних показників біологічних характеристик якості середовища для встановлення екологічного стану водних об'єктів.

Реферат англійською:

The different levels of changes in structural and functional characteristics of biocenoses caused by the transformation of abiotic and biotic components were revealed in ecosystems of the water reservoirs and streams of Pripyat River Basin and Dnipro River's Kyiv reservoir as a result of global and regional climate change. For the first time 18 alien species of algae, 25 species of invertebrates and 15 species of fish were revealed in Dnipro River's reservoirs impacts in connections with climate changes on different scales. The predictive value of referential values of indicative biological characteristics of a environment are proposed with the purpose to assess the ecological status of the water objects. This prediction were based on the investigations of regularities in structural and functional alterations in freshwater ecosystems of different types concerning changes of hydrophysical, hydrochemical and hydrobiological parameters, in particular - the temperature increasing of the water environment, salinity, aquatic invasive species expansion etc.

Індекс УДК: 574.5, 574.5(556.53+556.531.4):575.826(551.583)

Коди тематичних рубрик: 34.35.33

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Романенко Віктор Дмитрович

Науковий ступінь:

Вчене звання:

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Висновки щодо різномісних перебудов в структурно-функціональних характеристиках біоценозів водних об'єктів різного типу, зумовлені трансформацією абіотичних та біотичних складових внаслідок глобальних та регіональних кліматичних змін. Методологія прогностичного коригування значень референсних характеристик біоти задля встановлення екологічного статусу.

Назва НТП англійською: Conclusions concerning different levels of changes in structural and functional characteristics of biocenoses of different types of water objects caused by the transformation of abiotic and biotic components as a result of global and regional climate change. The methodology of prognostic corrections of referential values of biotic characteristics with the purpose of the ecological status assessment.

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати:

Галузь застосування: 73.10.1. Дослідження і розробки в галузі природничих наук.

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: На прикладі екосистем водойм та водотоків басейнів р. Прип'ять та Київського водосховища встановлено різномісних перебудови в структурно-функціональних характеристиках біоценозів, зумовлені трансформацією абіотичних та біотичних складових внаслідок глобальних та регіональних кліматичних змін. Встановлено, що показники функціонування екосистем та ступеню адаптації гідробіонтів за дії абіотичних та біотичних чинників можуть бути індикаторами глобальних кліматичних змін. Вперше у водосховищах Дніпра виявлене поширення 18 чужорідних видів мікрowodоростей, 25 видів безхребетних тварин і 15 видів риб за впливу кліматичних змін різного масштабу. У інвазійних видів гідробіонтів, що відзначаються високими адаптаційними можливостями, зареєстровано значну фенотипічну мінливість фізіолого-біохімічних характеристик та морфометричних показників у залежності від умов їхнього існування. На основі дослідження закономірностей структурно-функціональних перебудов у прісноводних екосистемах різного типу, які стосуються змін

Соціально-економічна спрямованість НТП:

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 2017-2025

Закінчення етапу:

Споживачі продукції: Міністерство охорони навколишнього природного середовища, Державне агентство водних ресурсів, басейнові управління

Перспективні ринки: Державні установи природоохоронного спрямування

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

ІХ. Бібліографічний опис

Монографії – 5, Статті – 32, тези – 27, Патент – 1. Основні публікації: Управление трансграничным бассейном Днепра: суббассейн реки Припять / под ред. А.Г. Ободовского, А.П. Станкевича, С.А. Афанасьева. – К.: Кафедра, 2012. – 448 с.; Гідроекосистеми заповідних територій верхньої Прип'яті в умовах кліматичних змін: монографія / за ред. В.Д. Романенка, С.О. Афанасьєва та В.І. Осадчого. – К.: Кафедра, 2013. – 228 с.; Управление трансграничным бассейном Днепра: верхний Днепр. Экологическое состояние трансграничного участка Днепра (Украина-Беларусь) и интеркалибрация результатов гидробиологической оценки: монография / под ред. С.А. Афанасьева, Т.Н. Середы. – К.: Кафедра, 2015. – 116 с.; Юришинець В.І. Симбіоценози гідробіонтів як компоненти прісноводних екосистем. – К.: Наукова думка, 2013 – 120 с.; Тімченко В.М., Линник П.М., Холодько О.П., Беляєв В.В., Вандюк Н.С., Гуляева О.О., Жежеря В.А. Абіотичні компоненти екосистеми Київського водосховища. – К.: Логос. – 60 с. Афанасьев С.А., Летицкая Е.Н., Мантурова О.В. Высотная зональность распределения и структурная организация сообществ гидробионтов в реках горной части бассейна Тисы // Гидробиол. журн. – 2013. – Т. 49, № 2. – С. 17-27.; Афанасьев С.А., Середа Т.Н. Многолетний аспект изучения альгофлоры водных экосистем Национального природного парка "Припять-Стоход". – Гидробиол. журн. – 2013. – Т. 49, №2. – С. 117-119.; Вандюк Н.С. Термический режим Каневского водохранилища как один из важных абиотических факторов функционирования его экосистемы // Гидробиол. журн. – 2013. – Т. 49, № 4. – С. 94-106.; Громова Ю.Ф., Афанасьев С.А., Шевцова Л.В. Структурная организация зоопланктона трансформированных малых рек // Гидробиол. журн. – 2012, № 5. С. 20-29.; Долинский В.Л., Кирилюк О.П. Комбинированный метод оценки численности рыб // Наук. зап. Тернопільського нац. пед. університету ім. В. Гнатюка. Серія: Біологія. – 2015. – № 3-4 (64). – С. 291-294.; Коновець І.М. Порівняння резистентності зябрового епітелію двостулкових молюсків *Unio tumidus* Dreissena polymorpha до підвищеної температури водного середовища / І.М. Коновець, М.Г. Мардаревич, І.М. Баширова // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Серія: Біологія. – 2012. – 51, №2. – С. 136-140.; Красуцька Н. О. Вплив температурного фактору на морфометричні показники партеніт та личинок трематоди *Cercaria pugnax* La Valette (Digenea: Lecithodendriidae) / Н. О. Красуцька // "Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Біологія". – 2016. – Випуск 41. – С. 34-38.; Красюк Ю.М. Вплив підвищеної температури водного середовища на фізіологічний стан прісноводних двостулкових молюсків / Ю.М. Красюк // Наук. зап. Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. сер.: біологія, спец. вип. "Гідроекологія". – 2015. – № 3-4(64). – С. 362-365.; Летицька О.М., Афанасьєв С.О., Гулейкова Л.В., Голуб О.О. Гідробіологічна оцінка водотоків межиріччя річок Тиса-Тур за угрупованнями водних тварин // Наук. зап. Тернопільського нац. пед. університету ім. В. Гнатюка. Серія: Біологія. – 2015. – № 3-4 (64). – С. 410-413.; Метаболізм азотистих речовин в організмі білого амура за дії йонів свинцю та різної температури водного середовища / [В.Д. Романенко, О.М. Арсан, В.В. Грубінко, І.М. Коновець, В.О. Арсан] // Гидробиол. журнал. – 2014. – 50, № 2. – С. 83-89.; Оксуюк О.П., Давыдов О.А. Санитарная гидробиология в современный период. Основные положения, методология, задачи / О.П. Оксуюк, О.А. Давыдов // Гидробиол. журн. – 2012. – Т. 48, №6. – С. 50 – 65.; Пашкова О.В. Горизонтальний і вертикальний розподіл зоопланктону в деяких водоймах м. Києва // Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія: Період. наук. зб. – К.: Вид-во Київ. нац. ун-ту, 2014. – Т. 2(33). – С. 55-60.; Плигин Ю.В. Матчинская С.Ф., Железняк Н.И., Линчук М.И. Распространение чужеродных видов макробеспозвоночных в экосистемах водохранилищ р. Днепра в многолетнем аспекте // Гидробиол. журн. – 2013. – Т. 49, № 6. – С. 21-36.; Резистентність гамарид *Pontogammarus robustoides* (Sars) (Crustacea: Amphipoda) до змін температури водного середовища / [В.Д. Романенко, Ю.Г. Крот, Т.І. Леконцева, Т.В. Фриновська, А.Б. Подругіна] //

Морской экологический журнал. - 2014. - 13, № 2. - С. 63-69.; Романенко В.Д. Вплив температури та фотоперіоду на рівень спонтанного мутагенезу в клітинах риб / В.Д. Романенко, Ю.О. Стойка, Л.С. Кіпніс // Наукові записки Тернопільського педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія: Біологія. Спеціальний випуск: Гідроекологія. - 2015. - №3-4 (64). - с. 579-583.; Романенко В.Д. Структурно-функціональний стан угруповань гамарид мілководної зони Київського водосховища під впливом високих температур / В.Д. Романенко, Ю.Г. Крот, Т.І. Леконцева, А.Б. Подругіна, Т.В. Фриновська // Наук. зап. Терноп. держ. пед. ун-ту. Серія: Біологія. - 2015. - № 1 (54). - С. 575-580.; Щербак В.И., Майстрова Н.В., Семенюк Н.Е. Структурно-функціональна організація фітопланктону і фітомікроепіфітону рек Національного природного парку "Припять-Стоход" // Гидробиол. журн. - 2012. - Т. 48., № 4. - С. 3-21.; Юришинець В.І., Заїченко Н.В., Рибка Т.С. Оцінка екологічного стану водних об'єктів із застосуванням паразитологічних показників // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту. Сер.: Біол. - 2012. - №2 (51). - С. 315-318.

Х. Заклучні відомості

Керівник юридичної особи

Афанасьєв Сергій Олександрович

Перелік осіб-виконавців

Афанасьєв Сергій Олександрович

Крот Юрій Григорович

Линник Петро Микитович

Потрохов Олександр Спиридонович

Тімченко Володимир Михайлович

Юришинець Володимир Іванович

Якушин Володимир Михайлович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Телефон

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

